

Wegwijs in de Jeugdwet

Juridische wegwijzer van hulpvraag naar hulpverlening

Wegwijs in de Jeugdwet

Juridische wegwijzer van hulpvraag naar hulpverlening

Mr. W.M.B. Elferink

Mr. W.M.B. Elferink

© Berghauser Pont Publishing, Amsterdam, januari 2022

ISBN: 9789492952646

NUR: 823

www.berghauserpont.nl

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No parts of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Voorwoord

De Jeugdwet is al enkele jaren in werking, maar de ontwikkelingen in beleid, wetgeving en jurisprudentie zijn nog in volle gang. De gemeenten ervaren problemen in de uitvoering en met name in de financiën. De instellingen zien zich geconfronteerd met veel bureaucratie en de jeugdigen en hun ouders hebben soms het gevoel van het kastje naar de muur gestuurd te worden.

Veel juridische kwesties zijn in de jurisprudentie nog niet uitgewerkt. Lang niet alle uitspraken van rechtbanken zijn gepubliceerd en de Centrale Raad van Beroep doet slechts mondjesmaat uitspraken op het gebied van de Jeugdwet, vaak toegesneden op de casus, en zonder werkelijk richting te geven.

Nog veel is onduidelijk en er zijn, getuige ook de evaluatie van de Jeugdwet, voldoende uitdagingen voor de toekomst. Het is als met de jeugdige zelf: de ontwikkeling naar volwassenheid laat op zich wachten maar er is een gestage ontwikkeling.

De eerste druk van dit boek is in juni 2020 verschenen. Deze tweede druk bevat de actuele stand van de wetgeving en jurisprudentie (januari 2022). Daarnaast zijn de verschillende thema's geactualiseerd en uitgebreider beschreven.

W. Elferink
Hengevelde, januari 2022

Inhoud

Voorwoord		V
1	Inleiding	1
1.1	Kader	1
1.2	Decentralisatie van de jeugdhulp	2
1.3	Belangrijke actoren in het jeugdstelsel	4
1.4	Relevante wetgeving voor jeugdigen	5
2	De belangrijkste begrippen uit de Jeugdwet	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Toeleiding, advisering en bepaling van jeugdhulp	10
2.3	Jeugdige	11
2.3.1	Begrip jeugdige	11
2.3.2	Van 0 tot 18 jaar	11
2.3.3	Van 18 tot 23 jaar: strafrecht en verlengde jeugdhulp	12
2.3.4	Niet alle voorzieningen bij verlengde jeugdhulp	13
2.3.5	Pleegzorg na 18e jaar	14
2.3.6	Jeugdige vreemdelingen	16
2.4	Ouders	16
2.4.1	Begrip ouders	16
2.4.2	De gezaghebbende ouder	17
2.4.3	De adoptiefouder	17
2.4.4	De stiefouder	18
2.4.5	De andere verzorger en opvoeder	18
2.5	Jeugdhulp	19
2.5.1	Begrip jeugdhulp	19
2.5.2	Ondersteuning van hulp en zorg	20
2.5.3	Bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer	21
2.5.4	Persoonlijke verzorging	21
2.5.5	Hulpmiddelenzorg	21
2.5.6	Vervoer	22

2.5.7	Beoordelingsruimte jeugdhulp	23
2.5.7.1	Beoordelingsruimte	23
2.5.7.2	Dyslexie	24
2.5.7.3	Niet wetenschappelijk onderbouwde hulp	26
2.5.8	Gesloten jeugdhulp	26
2.5.9	Jeugdhulp aan vreemdelingen	27
2.5.10	Jurisprudentie begrip jeugdhulp	28
2.6	De woonplaats	31
2.7	Problemen	33
2.7.1	Begrip problemen	33
2.7.2	Psychische problemen en stoornissen etc.	33
2.7.3	Beperkingen in de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie	35
2.7.4	Tekort aan zelfredzaamheid	35
2.7.5	Vaststelling door het college	35
2.8	Preventie	36
2.9	Plannen in de Jeugdwet	38
2.9.1	Inleiding	38
2.9.2	Het beleidsplan	38
2.9.3	Het familiegroepsplan	39
2.9.4	Het hulpverleningsplan en plan van aanpak	39
2.9.5	Het ondersteuningsplan	40
2.9.6	Het budgetplan	40
2.9.7	Beleidsregels	41
3	Voorzieningen	43
3.1	Inleiding	43
3.2	De norm van verantwoorde werktoedeling	44
3.3	Soorten voorzieningen	46
3.4	Afbakening Jeugdwet en andere wetten	46
3.4.1	Inleiding	46
3.4.2	Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning	47
3.4.3	Jeugdwet en Wet langdurige zorg	48
3.4.4	Jeugdwet en Zorgverzekeringswet	49
3.4.5	Jeugdwet en Wet passend onderwijs	52

3.5	Voorrang voor andere voorzieningen	53
3.5.1	Inleiding	53
3.5.2	Meerdere oorzaken voor hetzelfde probleem	53
3.5.3	Jeugdhulpbepaling door gecertificeerde instelling of strafrechter	55
3.6	Overige voorzieningen	55
3.7	Individuele voorzieningen	56
3.8	Pleegzorgvoorzieningen	56
3.9	Vormen van voorzieningen	58
3.10	De duur van de voorziening	62
3.11	De keuze van de voorziening	63
4	De toegang tot de jeugdhulp	67
4.1	Inleiding	67
4.2	Toegang via Veilig Thuis	67
4.3	Toegang via de huisarts, de jeugdarts of de medisch specialist	68
4.4	Toegang via de gecertificeerde instelling	71
4.5	Toegang via de jeugdreclassering	75
4.6	Toegang via de civiele rechter	76
4.7	Toegang via de gemeente	77
5	De procedure om te komen tot een verleningsbesluit	79
5.1	Inleiding	79
5.2	Het besluit	79
5.2.1	Begrip besluit	79
5.2.2	Wanneer is sprake van een besluit?	80
5.2.3	Delegatie en mandaat	82
5.3	De belanghebbende	84
5.3.1	Begrip belanghebbende	84
5.3.2	De juridische ouder in de zin van de Jeugdwet	84
5.3.3	De ouder zonder gezag	84
5.3.4	De biologische ouder	86
5.3.5	De jeugdige	86
5.3.6	De jeugdhulpaanbieder	87

5.4	De aanvraagprocedure volgens de Algemene wet bestuursrecht	89
5.5	De aanvraagprocedure à la Wmo	91
5.6	Schadevergoeding wegens niet tijdig beslissen	93
5.7	Besluitvorming	94
5.8	Wie kan een aanvraag indienen?	95
5.8.1	Inleiding	95
5.8.2	De gezaghebbende ouders	96
5.8.3	Het daadwerkelijk inzetten van de jeugdhulp	97
5.8.4	Toestemming van jeugdigen jonger en ouder dan 16 jaar	98
5.9	De bekendmaking van het besluit	99
6	Het onderzoek	101
6.1	Inleiding	101
6.2	Artikel 2.3 Jeugdwet nader beschouwd	101
6.3	De in te zetten deskundigheid	101
6.4	Toetsing van deskundigheid door het college	102
6.4.1	De vergewisplicht	102
6.4.2	De vraagstelling	103
6.4.3	De hoedanigheid van de adviseur	103
6.4.4	De totstandkoming van het advies	104
6.4.5	De inhoud van het advies	106
6.4.6	Twijfel aan het advies en contra-expertise	107
6.5	Het stappenplan voor het onderzoek	109
6.5.1	Stappenplan	109
6.5.2	De vaststelling van de hulpvraag	109
6.5.3	De vaststelling van de problemen	111
6.5.4	De vaststelling van de noodzakelijke hulp naar aard en omvang	111
6.5.5	De eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen, algemeen	115
6.5.6	De eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen, gebruikelijke hulp	117

6.5.7	De eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen en financiële draagkracht	120
6.5.8	De vaststelling van de voorziening voor jeugdhulp	123
6.6	De medewerkingsverplichting	125
7	Het persoonsgebonden budget	131
7.1	Inleiding	131
7.2	De voorwaarden voor het verstrekken van een persoonsgebonden budget	131
7.2.1	Inleiding	131
7.2.2	Het trekkingsrecht	132
7.2.3	Bekwaamheid	134
7.2.4	De motivering	136
7.2.5	Kwaliteit	139
7.2.6	Het budgetplan	141
7.3	De gronden voor het weigeren van een persoonsgebonden budget	143
7.3.1	Inleiding	143
7.3.2	Kosten van derden zijn hoger	143
7.3.3	Eerdere herziening of intrekking	145
7.4	Een persoonsgebonden budget voor de inzet van derden	146
7.5	Een persoonsgebonden budget voor de inzet van het sociaal netwerk	147
7.5.1	Inleiding	147
7.5.2	Begrenzing van de hulp binnen het sociaal netwerk	149
7.5.3	Hulp in het sociale netwerk is doelmatiger	151
7.5.4	Hulp mag niet leiden tot overbelasting	152
7.6	Het tarief	153
7.6.1	Inleiding	153
7.6.2	Is delegatie van regelgeving over de hoogte van het tarief mogelijk?	154
7.6.3	De hoogte van het tarief	155
7.6.4	De (flexibele) inzet van het budget	158
7.6.5	Wet minimumloon en persoonsgebonden budget binnen het sociale netwerk	159

8	Toezicht en handhaving	161
8.1	Inleiding	161
8.2	Heroverweging van persoonsgebonden budget	161
8.3	Herziening en intrekking	161
8.4	Beëindiging en wijziging van het persoonsgebonden budget	165
8.5	Terugvordering en invordering	167
8.6	Toezicht en handhaving, college van burgemeester en wethouders	171
8.7	Toezicht en handhaving, inspectie gezondheidszorg en jeugd	173
9	Kinderbescherming, familierechtelijke aspecten en bijzondere wetten	179
9.1	Inleiding	179
9.2	Kinderbescherming	179
9.2.1	Inleiding	179
9.2.2	De ondertoezichtstelling	181
9.2.3	De voorlopige ondertoezichtstelling	184
9.2.4	De uithuisplaatsing	185
9.2.5	De uithuisplaatsing in een gesloten accommodatie	187
9.2.6	De gezagsbeëindiging	188
9.3	Familierechtelijke aspecten	190
9.3.1	Inleiding	190
9.3.2	Geschillen omtrent de uitoefening van het gezag	190
9.3.3	Geschillen over het gezag	191
9.3.4	Hoofdverblijf, omgang en informatie	193
9.3.5	Echtscheiding	196
9.4	De jeugdige en de verplichte gezondheidszorg	198
9.4.1	Inleiding	198
9.4.2	De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg	198
9.4.3	Wet zorg en dwang	200
10	Beroep, tuchtrecht en klachten	201
10.1	Inleiding	201
10.2	Wie kan bezwaar maken?	202
10.2.1	Inleiding	202

	10.2.2	De jeugdige	202
	10.2.3	Ouders	203
10.3		Het horen van belanghebbenden en de bezwarenprocedure	205
	10.3.1	Inleiding	205
	10.3.2	Het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind	205
	10.3.3	De hoorplicht in bezwaar	206
	10.3.4	De stukken	207
10.4		Beroep	208
	10.4.1	Inleiding	208
	10.4.2	Van beroep uitgesloten besluiten	208
	10.4.3	Beroep en hoger beroep	210
	10.4.4	Procesbelang	212
	10.4.5	De toetsing door de bestuursrechter	214
	10.4.6	De voorlopige voorziening	218
10.5		De klachtenprocedure	220
	10.5.1	Inleiding	220
	10.5.2	Het tuchtrecht	220
	10.5.3	Het klachtrecht op grond van de Algemene wet bestuursrecht	221
	10.5.4	Het klachtrecht op grond van de Jeugdwet	222
	10.5.5	De kinderombudsman	223
		Trefwoordenregister	225